

Asia: VN/12957/2023

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi merituulivoimasta talousvyöhykkeellä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

4 luku – Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Tunnistattekko, että esitetyillä laeilla olisi vaikutuksia, joita ei ole huomioitu esityksessä?

-

Muu palaute vaikutusarvioista

-

7 luku – Säännöskohtaiset perustelut

Palaute alueen valinnasta

2 § HE ehdotuksen mukaan Valtioneuvosto voi tehdä päätöksen Suomen talousvyöhykkeellä sijaitsevan alueen osoittamisesta tuulienergian hyödyntämistä koskevaan käyttöön (talousvyöhykkeen merituulivoimaalue), sen kilpailuttamisesta ja alueen hyödyntämistä koskevista ehdoista. Valtioneuvosto tekisi päätöksen työ- ja elinkeinoministeriön esittelystä.

SV pitää elintärkeänä että merenkulun osalta tavoitteena on turvata merenkulku kaikkiin Suomen satamiin ympäri vuoden jatkossakin. SV korostaa myös että otetaan huomioon Ruotsin merituulivoimapuistojen sijoittamis-suunnitelmat ja arvioidaan yhteisvaikutusta hyödyntämisalueiden osoittamisen yhteydessä. SV haluaa korostaa tärkeyttä että hyödyntämisalueiden sijaintiin liittyen kuullaan merenkulun viranomaiset ja merenkulun elinkeino.

Palaute vakuuksista (osallistumisvakuus ja edistämismaksu)

-

Palaute maksuista (osallistumismaksu ja hyödyntämismaksu)

-

Muu palaute kilpailutuksesta

5 § “Kilpailutusmenettelyssä Energiavirasto määrittää hinta-laatusuhteeltaan parhaan tarjouksen kilpailutuksen voittajaksi siten, että tarjoajat saavat pisteitä sekä tarjoamastaan hyödyntämismaksusta että laadullisista tekijöistä. Laadulliset tekijät voivat koskea tarjoajan taloudellista tilaa, kokemusta, osaamista ja muuta kykyä edistää hanketta, hankkeen ympäristövaikutuksia, paikallisen hyväksyttävyyden edistämistä, verkkoon liittämistä, turvallisuutta sekä EU-sääntelyssä edellytettäviä seikkoja.”

Vaikka tarkoista laadullisista tekijöistä sekä hinnan ja laadullisten tekijöiden painotuksesta säädetään myöhemmin annettavalla valtioneuvoston asetuksella, SV korostaa merenkulun kannalta että hylätyt tai käytöstä pois jääneet laitteet tai rakennelmat tulee merenkulun turvallisuuden takaamiseksi poistaa YK:n merioikeusyleissopimuksen mukaisesti. SV pitää tärkeänä hyödyntämislupaa arvioidessa sisällyttää laadulliseksi tekijäksi alusta asti suunnitelmat tuulivoimaloiden purkamiseksi, ja suosittelemme että pisteytyksessä huomioidaan ratkaisuja jotka huomioivat rakennelmien purkamisen tai projekteja joiden tuulivoimalat eivät vaadi kiinteitä vedenalaisia rakennelmia.

Palaute hyödyntämisluvasta

-

Palaute valitusten osittaisesta keskittämisestä Vaasan hallinto-oikeuteen (Eryteisesti hallinto-oikeuksille, korkeimmalle hallinto-oikeudelle ja markkinaoikeudelle osoitettu kysymys)

-

Palaute muutoksenhausta

-

Palaute talousvyöhykelain muutoksista

7 § “Suostumuksen saaja on päätöksessä merenkulun turvallisuuden vuoksi velvoitettava poistamaan käytöstä pois jätettävä laite ja rakennelma, jos poistaminen on mahdollista. Suostumuksen saaja on myös velvoitettava ilmoittamaan työ- ja elinkeinoministeriölle sellaisten laitteiden ja rakennelmien sijainti, syvyys ja mitat, joita ei ole poistettu kokonaan...”

SV haluaa korostaa että yllä mainittu kohta on yleisellä tasolla pätevä kiinteille rakennelmille talousvyöhykkeellä. Merituulivoimala on kuitenkin luonteeltaan tilapäinen rakennelma joka on mahdollista poistaa kokonaisuudessaan, kun se huomioidaan osana sen elinkaarta. SV ehdottaa että purkamisen varmistavissa menettelyissä jotka valmistellaan myöhemmin, olisi erityismaininta merituulivoimaloiden poistamisesta kokonaisuudessaan, ja maininta kenen päätöksestä merituulivoimarakennelma todetaan käytöstä poistetuksi sekä millä aikataululla ja kenen toimesta se tulee poistaa.

8 luku – Lakia alemman asteinen sääntely

Palaute asetuksella myöhemmin säädettäviin asioihin liittyen

- SV pitää tärkeänä hyödyntämislupaa arvioidessa sisällyttää laadulliseksi tekijäksi alusta asti suunnitelmat tuulivoimaloiden purkamiseksi, ja suosittelemme että pisteytyksessä huomioidaan ratkaisuja jotka huomioivat rakennelmien purkamisen tai projekteja joiden tuulivoimalat eivät vaadi kiinteitä vedenalaisia rakennelmia.

- SV ehdottaa että purkamisen varmistavissa menettelyissä jotka valmistellaan myöhemmin, olisi erityismaininta merituulivoimaloiden poistamisesta kokonaisuudessaan, ja maininta kenen päätöksestä merituulivoimarakennelma todetaan käytöstä poistetuksi sekä millä aikataululla ja kenen toimesta se tulee poistaa.

Muu palaute

Tähän pyydetään jättämään palaute vain niistä asioista, joita ei ole mainittu yllä.

Suomen varustamot ry (SV) kiittää mahdollisuudesta lausua otsikossa mainittuun asiaan.

Ehdotettua lakia sovellettaisiin tuulienergian hyödyntämiseen ja siihen tähtääviin tutkimuksiin Suomen talousvyöhykkeellä. Esityksen tavoitteena on edistää merituulivoimaa talousvyöhykkeellä, selkeyttää talousvyöhykkeen merituulivoimahankkeita koskevaa sääntelyä ja varmistaa, että oikeudet merituulivoiman hyödyntämiseen myönnetään tasapuolisella, läpinäkyvällä ja ennakoitavalla tavalla. Esityksellä pyritään ohjaamaan merituulivoimahankkeiden sijoittumista alueille, jotka ovat yhteiskunnan kokonaisedun kannalta parhaita mahdollisia ja jotka soveltuvat parhaiten merituulivoimarakentamiseen, jossa haitat ympäristölle, liikenteelle, kalastukselle ja muulle meren käytölle olisivat mahdollisimman vähäiset. Valtioneuvoston nykytilaa vahvemman roolin alueiden valinnassa arvioidaan mahdollistavan nykyistä paremmin merellisten toimintojen yhteensovittaminen ja vähentämään merituulivoiman vaikutuksia merenkulkuun. SV suhtautuu yleisellä tasolla myönteisesti lakiehdotukseen.

Vaikutukset merenkulkuun.

SV muistuttaa että merituulivoima-alueet tulevat toteutuessaan vaikuttamaan nykyisiin merenkulun liikennöntialueisiin. Merituulivoiman aiheuttama liikennöntialueiden väheneminen aiheuttaa matka-aikojen pidentymistä, polttoaineenkulutuksen ja päästöjen kasvua sekä häiriöitä talvimerenkulussa kuten lisääntynyt riski alusten jäihin kiinni jääminen ja vahingoittuminen, jäänmurron operoinnin vaikeutuminen ja hidastuminen. Talvimerenkulussa kuten myös myrskyisen sään vallitessa pyritään valitsemaan helpoin ja turvallisin reitti ja reitit hajaantuvat laajemmille alueille ja voivat poiketa merkittävästi lyhyimmistä reiteistä.

SV haluaa korostaa että jäätilanteesta riippuen myös tarpeet jäänmurrolle tullee lisääntymään talvimerenkulussa. Aluksia ei ole mahdollista jättää odottamaan avustusta pitkäksi aikaa tuulivoimaloiden edustalle liikkuviin jäihin, eikä kulkemaan laajojen tuulivoimapuistojen välissä tai välittömässä läheisyydessä ilman avustusta turvallisuuden varmistamiseksi. Jäämassojen liikkuesssa jäät saattavat painaa aluksen kohti tuulivoimapuistoa ja pahimmillaan aiheuttaa törmäämisen

voimalaan. SV korostaa että tarvittaisiin tutkimustietoon perustuvia mallinnuksia ja työkaluja jääolosuhteiden tutkimisen ja mallintamisen talvimerenkulun ja merituulivoiman yhteensovittamiselle.

SV toteaa myös että merituulivoimaloista voi aiheutua muuta alusten turvalliseen navigointiin vaikuttavia asioita kuten varjostus- tai heijastusvaikutuksia tutkille. Vaikutukset merenkulkuun riippuvat merkittävästi merituulivoima-alueiden sijainnista.

Ramsay Carolus
Suomen Varustamot ry